

Posudek vedoucího

BUCHAROVÁ, L., Výstavba tranzitního plynovodu v Československu očima pamětníků

Text Lindy Bucharové o výstavbě tranzitního plynovodu v Československu je poctivou diplomovou prací. Lze to poznat hned na první pohled: autorka natočila osmnáct rozhovorů, což je na diplomovou práci velice nadstandardní číslo, a přitom jde o narátory, kteří se neshánějí snadno – často se jedná o tehdejší vedoucí pracovníky. A ani s tímto počtem se nespokojila, vyhledala řadu dalších pramenů (materiály z vlády, dobový tisk, film, dokonce beletrie atd.). Čili z heuristického hlediska není textu příliš co vytknout, Bucharová svou práci rozhodně nepsala bez pestrého penza pramenů, byť některé (orálněhistorické) výrazně upřednostnila, ale o tom ještě později.

Jako vedoucí práce musím ocenit diplomantčin přístup. Téma Lindu Bucharovou zajímalo, přicházela sama s dalšími a dalšími nápady, i překvapivými zjištěními (tím nejzajímavějším byla účast Petra Uhla na výstavbě tohoto propagandou využívaného stavebního díla – mimochodem P. Uhl je jedním z narátorů).

Diplomová práce nicméně obsahuje dva vzájemně provázané problémy – a to problémy systémové povahy:

1. Bucharová je insiderem. Což by samo o sobě nebylo nic nepojivého, jde navíc o jasně přiznané insiderství (s. 7), nicméně dvě velké ALE tu jsou: a.) diplomantka měla v tomto případě více analyzovat vlastní pozici k jednotlivým narátorům – slabiny a přednosti – a více popsat konkrétní situace, které nastaly při natáčení a analýze rozhovorů, a rozhodnutí, které musela v této souvislosti učinit, b.) měla se pokusit o objektivizovanější postoj, a to se nepodařilo; jinak řečeno, Bucharová často „podlehla“ narativu svých pamětníků, aniž by jej podrobila kritické analýze (ve stínu tak víceméně zůstávají ústupky, které narátoři-vedoucí pracovníci museli projevovat vůči tehdejší „moci“), a byť jsme tuto věc řešili, svého „respektu“ k narátorům se nedokázala zbavit. V podstatě přiznáním nemožnosti vystoupit z insiderství je věta v závěru práce (s. 68), v níž autorka praví, že narátoři ze své paměti vytěsnili vše špatné – nutno totiž dodat, že Bucharová proti tomu ve své práci nic neměla...

2. Stálo proto za úvahu, zda vzhledem k ne úplně zvládnutému insiderství, a řekl bych, že si to autorka i uvědomovala, že nebyla schopna vystoupit z této role, neměla Bucharová více

prostoru věnovat jiným typům pramenů (než rozhovorům). Prameny k tomu měla, těmi ale bohužel jen „kolorovala“ svůj text.

Tyto dva provázané problémy jsou kamenem úrazu. Je totiž vidět, že téma jako takové má velký potenciál (a je kladem Bucharové, že na to implicitně dokázala upozornit), může barvitě popsat jistou část „třídy“ technické inteligence předlistopadového Československa; je proto škoda, že se to úplně nepovedlo, protože by to mohlo vnést nové impulsy k debatě o povaze tzv. normalizace jako takové.

Když už mluvím o normalizaci, pak by stálo za úvahu, zda v práci neměl být třeba formou obšírné poznámky pod čarou osvětlen kontext, v němž probíhala stavba – čili období normalizace, a to například výčtem relevantní sekundární literatury. Na druhé straně chápu rozhodnutí, které vedlo k tomu, že se tak nestalo a nepovažuji to za nedostatek.

Závěrem lze říci, že kvalitní heuristikou Linda Bucharová položila základy pro velice dobrý text, který se jí ovšem nakonec nepodařilo napsat. Výsledný dojem z práce je tudíž ambivalentní. I tak jej ale rozhodně doporučuji k obhajobě a navrhuji jej hodnotit buď stupněm velmi dobře (2), nebo dobře (3), a to v závislosti na kvalitě obhajoby.

V Praze dne 9. září 2015

.....

PhDr. Přemysl Houda, PhD.